

ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА В УКРАЇНІ

При вивченні політичної еліти України важливо враховувати історичні етапи її розвитку. Перший етап – XIV – середина XVII ст. характеризується високим авторитетом козацьких родів Острозьких, Корецьких, Вишневецьких, Заславських.

Другим етапом є руйнування в 1775р. Запорізької Січі, і саме тоді настає один з найтрагічніших моментів для українського народу: відбувається денационалізація еліти що призводить до втрати національної самосвідомості лідерів в результаті їх масової русифікації та колонізації.

Третій етап української політичної еліти починається в XIX ст. в умовах нового розквіту української національної культури. Спроби створити в 1917-1922 рр. незалежну українську державу закінчилися крахом УНР. Основними причинами поразок українського народу в боротьбі за створення української незалежної держави, були саме слабкість національної еліти, яка виявилась нездатною вирішувати завдання державної ваги. Основним фактором такого стану можна вважати відсутність протягом століть сильною національної держави, в умовах якої і має формуватися потужна національна еліта.

До четвертого етапу української еліти відноситься радянський період (1922-1991). Це чи не найтрагічніший для формування української еліти етап. Тоталітарний режим фізично винищив не тільки українську інтелігенцію, але й соціальну базу для подальшого формування національної еліти.

Зі здобуттям Україною незалежності починається сучасний етап в історії української еліти, яка на пострадянському просторі (за винятком країн Прибалтики) сформувалась із старих номенклатурних кадрів. На сьогодні її структура відзначається різноманітністю: до неї входять не лише представники колишньої партноменклатури, але й підприємці, державні чиновники, представники інтелігенції, лідери політичних партій тощо.

В процесі формування сучасної еліти можна виділити три основних складових:

- вихідці із колишньої радянської номенклатури;
- учасники антикомуністичного опору;
- нові громадські діячі, які з'явилися вже у незалежній Україні.

В цілому процес формування української політичної еліти не є завершеним. Політичній еліті України притаманні як суттєві ідеологічні розбіжності, так і регіональні відмінності. Формування ефективної сучасної національної еліти є необхідною умовою утвердження сильною української держави.

Науковий керівник: Михайлич О.В., к. соц. н., доцент